

Dibuku ya YOWELE NKOTOLO

Na kati ya dibuku yayi kele ya kusonama bambikululu ya Yowele. Nkumbu ya Yowele zola kutuba «Yave kele Nzambi.» Beto zaba ve na wapi ntangu yandi zingaka. Mumbikudi Yowele ke na kuzonzila bampasi yina salamaka na Yuda mpe na Yelusalemi.

Mukangu ya makonko kwizaka fulusa yinsi nyonso mutindu nkonga ya nene ya binwani ya ngolo. Yawu ke na kulakisa ti Kilumbu ya Yave ke na kukwiza. Yave ke na kulomba bantu ya yandi na kuvutuka na sika ya yandi. Yandi ke na kusadila bawu nsilulu ya kukuula mpe kusakumuna bawu. Yave ke fundisa bayinsi nyonso, kasi yandi ke zangula bantu ya yandi.

Dibuku yayi kele ya kukabuka mutindu yayi:

- Mukangu ya makonko fulukaka na yinsi nyonso (Yow 1).
- Yave ke na kubokila bantu na kuviluka (Yow 2.10-17).
- Yave ke sakumuna bantu ya yandi (Yow 2.18-3.5).
- Lufundusu ya bayinsi mpe lusakumunu ya bantu ya Yave (Yow 4).

¹ Yayi ni mambu ya Yave yina yandi zabisaka na Yowele, mwana ya Petwele.

Makonko manisaka na kubebisa bilanga

² Beno Bakuluntu,

beno kuwa dyambu yayi,
beno nyonso bantu ya yinsi,
beno fungula makutu.

Dyambu ya mutindu yayi
me salamaka na ntangu ya beno
to na ntangu ya bankooko ya beno?

³ Beno zabisa yawu na bana ya beno,
bawu mpe ke zabisa yawu
na bana ya bawu,
samu ti, bana ya bawu kuzabisa yawu
na mbandu yina ke landa.

⁴ Madya yina bidongolo me bika,
ni makonko me kudya yawu.
Madya yina makonko me bika,
ni banzenze me kudya yawu.
Mpe madya yina banzenze me bika,
ni bambele-mbele me kudya yawu.

⁵ Beno, bayina ke kolaka malafu,
beno vumbuka mpe beno dila.
Beno, bayina nyonso ke kunwaka vinu,
beno yawula na ngolo samu ti,
beno ke kunwa dyaka ve
vinu ya mbote.

⁶ Samu ti, yinsi mosi me kwiza nwanisa
yinsi ya munu.
Yawu kele na ngolo mingi,
mpe ba lenda tanga ve lutangu ya bawu.
Meno ya yawu kele mutindu
meno ya nkosi ya mbakala,
mpe bayinwa ya yawu kele mutindu
yinwa ya nkosi ya nkento.

⁷ Yawu me mwangisa bilanga ya munu ya vinu,
mpe yawu me zenga bayinti

ya munu nyonso ya fike.
Yawu me katula bampusu ya yawu,
mpe me losa yawu na ntoto.
Bintala ya yawu me kuma mpembe.

⁸ Yawula mutindu ndumba
yina me zaba ntete ve babakala,
yina me vwata ngoto
samu na bufwidi,
mpe ke na kudila
bakala ya yandi ya buntwenya.

⁹ Ba ke na kunata dyaka ve minkayulu ya faline
mpe minkayulu ya vinu na Yinzo ya Yave.
Ni yawu yina, banganga-Nzambi me kuma na
kyadi,
bawu, bayina ke sadilaka Yave.

¹⁰ Bilanga nyonso me mwangana,
ntoto me kuma na kyadi.
Bambuma ya faline ke dyaka ve,
vinu ya malu-malu me manisa.
Mafuta ya malu-malu me sika.

¹¹ Bayina ke salaka bilanga, me lemba.
Bayina ke salaka bilanga ya vinu
ke na kuyawula na ngolo nyonso,
samu na bambuma ya faline mpe ya oloze,
samu ti, bambuma nyonso yina ba yonzikaka ke
dyaka ve.

¹² Bayinti nyonso ya bilanga ya vinu me yuma,
bayinti ya fike me beba.
Bayinti ya ba-ngelenade,
bayinti ya pome, na maba,
bayinti nyonso ya bambuma
ya bilanga me yuma.
Bantu ke dyaka ve na kilengi.

Mbokolo na kumina nsoki mpe kubondila Yave

¹³ Beno banganga-Nzambi,
beno lwata binkuti ya beno ya kyadi,
beno vwanda na manyongo,
beno yawula na ngolo nyonso.
Benno, bayina ke sadilaka Nzambi
kuna na kiyokolo ya minkayulu,
beno vwata bangoto,
mpe beno kwiza lutisa mpimpa ya muvimba,
samu ti na Yinzo ya Nzambi ya beno,
minkayulu ya faline mpe ya vinu ke dyaka ve.

¹⁴ Benno sala kilumbu ya kumina nsoki.
Benno bokila bantu
samu na kusala lukutakanu ya nene samu na
Yave.
Benno kutikisa Bakuluntu na bantu nyonso ya yinsi
na Yinzo ya Yave, Nzambi ya beno.
Mpe beno looka na Yave.

Kilumbu ya Yave

¹⁵ Kyadi mingi na kilumbu yina!
Samu ti, Kilumbu ya Yave
me kuma pene-pene.
Yawu ke na kukwiza
mutindu mwanusulu yina
me katuka na Nzambi-Mpungu.
Kilumbu yango ke na kukwiza.
¹⁶ Ni na meso ya beno
madya ke na kotalana dyaka ve.
Mpe kyese na kilengi me zimbana
na kati ya Yinzo ya Nzambi ya beto.
¹⁷ Bambuma yina ba kundaka

me yuma na yisi ya ntoto.
Bikebolo ya madya
ke dyaka na kima ve.
Bibumbulu ya bambuma
me mwangana, samu ti,
bambuma ya faline ke dyaka ve.
¹⁸ Beno kuwa mutindu
bibulu ke na kudila!
Bankonga ya bangombe
ke na kwendaka tambula kidi-kidi,
samu ti, matiti ya bawu ke dyaka ve.
Ya vwanda bankonga ya bankombo na ya
mameme,
bawu mpe ke na kutala mpasi.

Lusambulu ya mumbikudi

¹⁹ Yave, mu ke na kuyawula
na sika ya nge, samu ti,
tiya me manisa na kuyoka
matiti nyonso ya bisika yina
bibulu ke kwendaka kudya.
Mpe milaka ya tiya me manisa
na kunyengisa bayinti nyonso ya bilanga.
²⁰ Bibulu ya mfinda mpe
ke na kuyawula na sika ya nge,
samu ti, miila nyonso me sika.
Tiya mpe me manisa na kunyengisa
matiti nyonso ya bisika yina bibulu
ke kwendaka kudya.

2

Kilumbu ya Yave me kuma pene-pene

¹ Beno sika mpungi na Siyone,
beno looka na zulu ya mongo

ya munu ya longo.

Bika ti bantu nyonso ya yinsi kutekita na boma,
samu ti Kilumbu ya Yave ke na kukwiza,
yawu me kuma pene-pene.

² Ya ke vwanda kilumbu mosi
ya kufuluka na mpimpa ya ngolo,
kilumbu ya kufuluka na dibungi
na matuti ya ndombe.

Mutindu nsemo ya suka-suka,
ke yalumukaka na zulu ya myongo,
ni mutindu yina mpe kele
nkonga ya nene ya bantu ya ngolo.

Yawu me talanaka ntete ve,
mpe yawu ke talana dyaka ve
na bambandu nyonso yina ke kwiza.

³ Na mantwala ya yawu,
tiya ke na kunyengisa,
na manima ya yawu,
milaka ya tiya ke na kuyoka.
Na mantwala ya yandi,
yinsi kele mutindu bilanga ya Edeni.

Na manima ya yandi,
yawu kele mutindu
yinsi ya kuyuma,
kisika ba me mwangisa.

Ata kima me vuuka.

⁴ Yawu kele mutindu bampunda.

Yawu ke kimaka mutindu bampunda ya mvita.

⁵ Yawu kele mutindu makelele ya bapusu-pusu ya
mvita,

yina ke kwendaka denda na zulu ya myongo.

Yawu kele mutindu makelele ya tiya,

yina ke na kuyoka matiti ya kuyuma.
Yawu kele mutindu bantu ya ngolo,
yina me kubama na mvita.

⁶ Na mantwala ya yandi,
bantu ke tekita,
bizizi ya bawu nyonso
ke soba samu na boma.

⁷ Yawu ke kimaka mutindu
bantu yina kele na kibakala.
Yawu ke yulukaka bibaka
ya lupangu mutindu binwani.
Konso muntu ke landaka nzila
ya yandi, ata kutengama.

⁸ Ata muntu mosi ke botanaka
na mpangi ya yandi,
konso muntu ke landaka nzila ya yandi.
Ata ti ba ke na kulosilaka bawu bima,
bawu ke tatamanaka kaka,
bawu ke kubwaka ve.

⁹ Bawu ke mwanganaka
na kati ya mbanza.
Bawu ke kimaka
na zulu ya bibaka ya mbanza.
Bawu ke yulukaka
na zulu ya bayinzo.
Bawu ke kotilaka
na banela mutindu miyibi.

¹⁰ Na mantwala ya bawu,
ntoto ke tekita, zulu ke ningana.
Ntangu na ngonda ke pesa dyaka ve nsemo,
bambwetete ke lezima dyaka ve.

¹¹ Yave ke dumisa ndinga ya yandi
na mantwala ya mukangu ya yandi ya binwani.
Bankonga ya binwani

ya yandi kele mingi.
Muntu yina ke sadilaka
mambu ya yandi,
yandi ke na lulendo.
Kilumbu ya Yave kele ya nene,
yawu kele ya kusakana ve.
Nani ke lenda na kuvibidila
na kilumbu yango?

Yayi ni ntangu ya kuvutuka na Yave

¹² Mpe dyaka, ntangu yayi,
Yave ke na kutuba:
«Beno vutuka na sika ya munu
na ntima ya beno nyonso,
na Kumina-nsoki,
na bidilu na manyongo.

¹³ Beno pasula ve binkuti ya beno,
kasi beno soba nkadulu ya beno,
mpe beno vutuka na Yave, Nzambi ya beno.
Yandi kele mbote, yandi kele Nzambi ya kyadi.
Yandi ke dasukaka ve na mbangu,
yandi kele ya kufuluka na luzolo.
Yandi ke sobaka mabanza ya yandi
ya kupesa kitumbu.

¹⁴ Nani zaba kana yandi
lenda kusoba mayindu,
kunyonga na kitumbu
yina yandi zolaka pesa,
mpe, na manima,
kubikila beno lusakumunu?
Na yina, beno ke nata minkayulu
ya bambuma ya faline mpe ya vinu,
samu na Yave, Nzambi ya beno.»

Kumina nsoki mpe kubondila Yave

¹⁵ Beno sika mpungi na Siyone,
Beno sala kilumbu ya Kumina nsoki.
Beno bokila bantu
samu na kusala lukutakanu ya nene samu na
Yave.

¹⁶ Beno kutikisa bantu,
beno sala Lukutakanu ya longo.
Beno kutikisa bakuluntu,
bantwenya na bana ya fyoti nyonso.
Ditoko yina me kwela
malu-malu yayi,
yandi basika na kivinga ya yandi.
Ndumba yina ba me kwela
malu-malu yayi,
yandi basika mpe
na kivinga ya yandi ya dikwela.

¹⁷ Banganga-Nzambi, yina ke sadilaka Yave,
bawu dila na kisika yina kele
na kati-kati ya nkotolo,
mpe Kiyokolo ya minkayulu.
Bawu tuba:
«Yave, tala bantu ya nge kyadi.
Kundima ve ti bantu
yina kele mvwilu ya nge
kufwa nsoni ya kulutula,
samu ti, bantu ya bayinsi
ya nzenza kuseka bawu ve
na kutuba:
“Wapi Nzambi ya bawu?”»

Mvutu ya Yave

¹⁸ Yave kele ya kifuluka
na kimbanda samu na yinsi ya yandi.

Yandi me fwila bantu ya yandi kyadi.

¹⁹ Yave me pesa mvutu

na bantu ya yandi.

Yandi me tuba:

«Ee, mu ke fidisa beno

bambuma ya faline,

vinu ya malu-malu

na mafuta ya malu-malu.

Beno ke yukuta na yawu.

Mu ke fwisa dyaka beno ve

nsoni ya kulutila,

ata kilumbu mosi,

na ntadisi ya bayinsi ya nzenza.

²⁰ Muntu yina ke katuka na londe,

mu ke bingisa yandi ntama na beno.

Mu ke losa yandi na yinsi ya kuyuma,

kisika yina kele ve na kima.

Binwani ya yandi,

yina ke tekilaka na mantwala,

mu ke losa bawu

na mubu ya kulutila mungwa.

Binwani yina ke landaka na manima,

mu ke losa bawu na mubu

yina kele na wesete.

Bamvumbi ya bawu

ke basika nsunga ya yimbi

yina ke bebisa mupepe, samu ti,

yandi ke salaka mambu ya nene.

²¹ Ntoto, kutala boma ve,

yangalala mpe vwanda na kyese,

samu ti Yave me sala mambu ya nene.

²² Beno bibulu ya mfinda,

beno vwanda ve na boma,

samu ti, matiti me mena dyaka
na bisika yina
beno ke kwendaka kudya.
Bayinti ke na kubuta
bambuma ya yawu.
Bayinti ya fike na ya vinu
ke na kupesa bimvwama ya yawu.

²³ Beno bantu ya Siyone,
beno yangalala,
beno vwanda na kyese
na Yave, Nzambi ya beno,
samu ti yandi ke nokisa
bamvula ya ntombo,
samu na kuvuukisa beno.
Yandi ke nokisa bamvula
ya ndolo, ya ntombo
na ya mansukina
mutindu yawu vwandaka
salama na ntama.

²⁴ Bisika yina ba ke kabulaka
bambuma ya faline na matiti ya yawu ke fuluka.
Banzungu ya nene ya vinu
ke fuluka ya kulutula
na vinu ya malu-malu
mpe na mafuta ya malu-malu.

²⁵ Mu ke vutudila beno madya
nyonso yina makonko,
banzenze, bambele-mbele
na bidongolo kudya.
Ni bawu binwani ya munu yina mu fidisaka na
kunwanisa beno.

²⁶ Beno ke kudya mpe beno ke yukuta.

Beno ke siika Nkumbu ya Yave,
Nzambi ya beno,
yina me sadila beno
mambu ya ngitukulu.
Bantu ya munu ke kufwa dyaka ve
nsoni, ata kilumbu mosi.
²⁷ Beno ke zaba ti munu,
mu kele na kati-kati ya Isayeli.
Ni munu Yave, Nzambi ya beno.
Ya kele na Nzambi ya nkaka ve.
Bantu ya munu
ke kufwa dyaka ve nsoni,
ata kilumbu mosi.»

3

Mpeve ya Yave samu na bantu nyonso

¹ Na manima ya mambu yina*, mu ke mwangisa
Mpeve ya munu na bantu nyonso.
Bana ya beno ya babakala
mpe ya bakento ke bikula.
Binunu ya beno ke kuzwa bandosi,
mpe bantwenya ya beno
ke kuzwa balumoni.
² Na bilumbu yina,
mu ke mwangisa mpe Mpeve
ya munu na bisadi
ya babakala mpe ya bakento.
³ Mu ke sala mambu ya ngitukulu
na zulu mpe na ntoto.
Ya ke vwanda: menga, tiya,
mpe mulinga ke nanguka.

* **3:1** Na babibila ya nkaka, bibuku ya 1-5 kele ya kusonama na
kikapu ya 2.28-32.

⁴ Ntangu ke kuma ndombe,
mpe ngonda ke kuma
mbwaki mutindu menga.
Mambu nyonso yayi ke salama
ntete Kilumbu ya Yave kuma,
kilumbu ya nene mpe ya nsisi.

⁵ Na yina, konso muntu yina ke bokila Nkumbu ya
Yave ke vuuka.
Ya tsyelika, na zulu ya mongo ya Siyone,
na Yelusalemi, ke vwanda na bayina ke vuuka na
lufwa, mutindu Yave tubaka yawu.
Ni na kati ya bawu Yave ke bokila
bayina ke zinga.

4

Mfundusulu ya Yave samu na bayinsi ya nzenza

¹ Yave me tuba: «Ya tsyelika, na bilumbu yina,
ntangu mu ke bongisa dyaka Yuda na
Yelusalemi*,

² mu ke vukisa bayinsi
nyonso ya nzenza,
mpe mu ke kulumuna bawu
na mudimba, yina ba ke bokilaka
Yewosafate, yina zola kutuba
“Yave ke na kufundisa”.
Mpe ni kuna mu ke fundisa bawu,
samu na mambu yina
ba salaka na Isayeli,
bantu ya munu,
mpe mvwilu ya munu,
samu ti, ba me mwangisa

3:4 Yow 1.5 **3:5** Bis 2.16-21 * **4:1** Na babibila ya nkaka, kibuku
yayi kele ni Yow 3.1.

bantu ya munu
na bayinsi ya nzenza,
mpe ba me kabula yinsi ya munu.

³ Ba me budila bantu ya munu dzeke.
Ba me pesa bana ya fyoti ya babakala
samu na kuzwa bakento ya kindumba.
Ba me tekisa bana ya fyoti ya bakento
samu na vinu yina ba me kunwa.

⁴ Beno mpe,
beno bantu ya Tile na bantu ya Sidone,
mpe bizunga nyonso ya ba-Filiseti,
yinki beno ke na kususila munu?
Beno zola kuvutula munu yimbi?
Kana beno vutula munu yimbi,
na nswalu nyonso,
mu ke vutudila beno
yimbi yina beno salaka.

⁵ Beno bakaka wolo na palata ya munu,
bima ya munu ya ntalu mpe ya kitoko,
beno kwendaka tula yawu
na kati ya bayinzo ya banzambi ya beno.

⁶ Ni beno tekisaka bantu ya Yuda
mpe ya Yelusalemi
na sika ya ba-Ngeleke,
samu ti, bawu vwanda ntama
na yinsi ya bawu.

⁷ Kasi munu, mu ke syamisa bawu
samu ti ba basika na kisika yina
beno tekisaka bawu.
Mpe mu ke vutudila beno
yimbi yina beno salaka.

⁸ Mu ke tekisa bana ya beno ya babakala

mpe ya bakento na sika ya bantu ya Yuda.
Mpe bantu ya Yuda ke tekisa
bawu na ba-Sabeye,
bayina ke zingaka na yinsi yina kele ntama.
Ni Yave me tuba yawu.»

Mvita ya nsuka mpe mfundusu

⁹ Beno zabisa na bantu ya
bayinsi ya nzenza mutindu yayi:
«Beno kubama samu na mvita,
beno kubika bayina ke na kibakala.
Bawu telema samu na kukwenda na mvita.

¹⁰ Beno kitula bisengo ya
kubalula ntoto na
bambele ya mvita,
mpe minkwati ya beno
na madyonga.
Muntu yina kele ve na ngolo,
yandi tuba ti,
mu ke kinwani yina ke na kibakala.

¹¹ Beno bantu ya bayinsi
yina kele pene-pene,
beno kwiza pesa maboko.
Beno vukana kisika mosi.»
Yave, fidisa bantu ya nge
yina ke na kibakala kuna.

¹² «Bika ti bantu ya bayinsi ya nzenza kutelama.
Bawu kwenda na mudimba,
yina ba ke bokilaka Yewosafate†.
Ni kuna, mu ke vwanda
samu na kufundisa bayinsi nyonso
yina kele pene-pene.

4:8 Esa 60:6 † **4:12** Yewosafate kele ni mudimba yina ba ke
bokilaka mpe: Yave ke fundisaka.

¹³ Beno baka minkwati ya beno
samu ti ntangu ya kuyonzika bambuma me lunga.
Beno dyata bambuma ya vinu
yina me fuluka na kikamununu.
Vinu ke na kufuluka ya kulutila
na banzungu ya nene.

Ya tsyelika, yimbi ya bawu kele nene.»

¹⁴ Bankonga na bankonga me fuluka
na mudimba ya mfundusu.
Kilumbu ya Yave me kuma
pene-pene na mudimba ya mfundusu.

¹⁵ Ntangu na ngonda me kuma ndombe.
Bambwetete ke na kulezima dyaka ve.

¹⁶ Yave ke duma na Siyone.
Katuka Yelusalemi,
yandi ke wakisa ndinga ya yandi.
Na yina, zulu na ntoto ke ningana.
Kasi Yave kele kiswamunu
samu na bantu ya yandi.
Yandi kele kibumbamanu ya ngolo
ya bantu ya Isayeli.

¹⁷ «Na yina, beno ke zaba ti,
mu kele Yave, Nzambi ya beno,
yina ke zingaka na Siyone,
mongo ya munu ya longo.
Yelusalemi ke kuma kisika ya longo.
Mpe banzenza ke banda
na kukotaka dyaka ve kuna.»

*Luzingu ya malu-malu mpe ya kitoko samu na
bantu ya Nzambi*

¹⁸ «Na kilumbu yina,

vinu ya mbote ke kulumuka na myongo.
Miliki ke kulumuka na myongo ya fyoti.
Maza ke banda na kuluta
na miila nyonso ya Yuda.
Yinto ke basisa maza na Yinzo ya Yave,
mpe yawu ke kulumuka
na muzumba yina ba ke bokilaka Akasya.

¹⁹ Yinsi ya Ngipiti ke kuma
kisika ya kumwangana.
Yinsi ya Edome ke kuma ntoto ya kuyuma
mpe ya kumwangana,
samu na yimbi
yina ba salaka bana ya Yuda,
na ntangu ba tangisaka,
na yinsi ya bawu,
menga ya bantu yina salaka kima ve.

²⁰ Kasi bambandu na bambandu,
bantu ke bika ve na kuzinga
na Yuda mpe na Yelusalemi.

²¹ Mu vwandaka me vutudila ntete ve bawu yimbi
yina bawu salaka.
Kasi, mu ke vutudila bawu yimbi
samu na menga ya bantu
yina ba tangisaka.
Mpe munu Yave, ke zinga na Siyone.»

Mambu ya Nzambi
The Holy Bible in the Kitoba language of Congo
Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea